

OBSAH

STUDIE

Jana Janišová

Struktura Moravského zemského zřízení z roku 1516
se zřetelem na úpravu právního postavení sirotků, majetkové a dědické právo
(11-27)

Marian Hochel

Dominique-Vivant Denon známý i neznámý:
arbitr, censor a Napoleonův hlavní poradce v otázkách umění a vkusu
(29-50)

Petr Jiráek

Myšlenka rozporu v tragickém myšlení
(51-62)

Veronika Dulíková

Maria Stona na cestě po Egyptě
(63-73)

Andrea Pokludová

Posilování etnické identity německého obyvatelstva českých zemí
na přelomu 19. a 20. století prostřednictvím tisku
(Komparace novinového zpravodajství o osobnosti Hanse Kudliča)
(75-88)

Jana Burešová – Miloš Trapl

Obraz československého emigrantského prokomunistického spolku
ve druhé polovině 20. století – Československý kroužek v Sydney v Austrálii
(89-107)

Zdeněk Jirásek – Jana Stuchlíková

K otázkám přeshraničního styku mezi Polskem a Československem v letech 1945–1948
(109-122)

Christiane Brenner

Troublemakers! Dealing with Juvenile Deviance and Delinquency
in Socialist Czechoslovakia
(123-137)

Pavel Jirásek

Historie, metody a výzkumné projekty
v oblasti dlouhodobého uchování kulturního dědictví v ČR
(139-148)

Miloš Zapletal – Ivan Murin

Ekomuzeum jako přirozený habitat
(149-170)

EDICE

Pavel Šopák

Jakub Deml píše Čeňku a Marii Vořechovým
(Addenda k vzájemné korespondenci)
(173-191)

**RECENZE A ANOTACE
(195-210)**

ČEHOVSKÝ, Petr:

Kamenné skulptury v Podolí 1480–1550. (Hana Prixová Dvorská)

KŘEŠŤAN, Jiří:

Zdeněk Nejedlý – politik a vědec v osamění. (Martin Štoll)

ČINÁTL, Kamil:

Dějiny a vyprávění. (Iveta Rosolová)

KERSHAW, IAN:

Konec Německa 1944–1945. (Lubomír Hlavienka)

MAŁKIEWICZ, Andrzej:

Samobójstwo demokracji. Czechosłowacja w okresie II Republiki 1938–1939. (Rudolf Žáček)

FRANC, Martin – KNAPÍK, Jiří:

Volný čas v českých zemích 1957–1967. (František Švábenický)

FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří – NEČASOVÁ, Denisa (edd.):

Člověk na Moravě ve druhé polovině 20. století. (Richard Kajzar)

SLAVÍČKOVÁ, Pavla:

*Konfliktní soužití. Městská společnost ve světle soudních spisů. Sonda do života měšťanů
ve Vodňanech v druhé polovině 16. století.* (Hana Komárková)

DARNTON, Robert:

Velký masakr koček a další epizody z francouzské kulturní historie. (Petr Chlebec)

BÖHM, Marcin:

Konrad VII Biaty (ok. 1394 – 14. úně 1452). Pan Olešnicy i Koźla. Książę zapomniany.
(Hana Komárková)

FUČÍK, Josef:

Válka 1866. Běda poraženým. (Vojtěch Szajkó)

REGIONALIA

DORKO, Branislav: *Jan Zajíc.* (Jaromíra Knapíková)

SKALÍK, Tomáš: *Tiché dominanty veřejného prostoru
/ OPAVSKÉ SOCHY II. / Opavská předměstí.*
(Jaromír Olšovský)

KRONIKA

(211-227)

Ústav historických věd v roce 2013 (Jiří Knapík)

Opavská pobočka Sdružení historiků ČR (Historický klub 1872) v akademickém roce 2012/2013
(Martin Sosna)

Workshop „Děti, mládež a socialismus“ (Tomáš Hruďa)

Workshop „Komunikace ve středověkých městech“ (Hana Komárková)

Letní škola „Dějiny umění a muzea (minulost – přítomnost – budoucnost)“ (David Váhala)

Konzervátorské centrum ÚHV v roce 2013 a projekt OPVK (Tomáš Skalík)

Zámek Duchcov otevřel třináctou komnatu Napoleonovu (Marian Hochel)

Seznam přispěvatelů

(227-233)

Pokyny pro autory příspěvků

(234)

Dosud vyšlo

(235-244)

Seznam přispěvatelů

Dr. Christiane Brenner (nar. 1963), studovala dějiny a politologii na univerzitách v Lyonu, Mnichově, Berlíně a Praze. V letech 1988–1989 držitelka DAAD-Stipendia na Karlově Univerzitě. Mezi lety 1990–1994 absolvovala stipendium na Freie Universität v Berlíně (Osteuropa-Institut). Od roku 1998 působí jako vědecká spolupracovnice při Collegiu Carolinu (Mnichov), dále jako redaktorka časopisu „Bohemia“ (od 1999), vědecká tajemnice německo-české a německo-slovenské komise (od 2005) a přednáší na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově. Zabývá se především dějinami Československa po roce 1945 – s důrazem na dějiny idejí, společnosti a kultury. Publikovala např. monografii: *„Zwischen Ost und West“ Tschechische politische Diskurse 1945–1948*. München 2009.

Kontakt: christiane.brenner@extern.lrz-muenchen.de

Prof. PhDr. Jana Burešová, CSc. (nar. 1959 ve Šternberku), vystudovala historii na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 1985 působí na katedře historie FF UP v Olomouci (jako asistentka, odborná asistentka, od roku 2001 docentka a od roku 2010 jako profesorka historie). V pedagogické práci se věnuje obecným a českým dějinám dvacátého století. Ve vědeckovýzkumné oblasti se zaměřuje na sociální dějiny první poloviny 20. století, na genderovou problematiku v historii, na hospodářské dějiny v období komunistického režimu v Československu, zejména na kolektivizaci venkova, na dějiny československé emigrace a exilu ve 20. století, v neposlední řadě se věnuje regionálním dějinám. Je autorkou učebnice dějepisu pro základní školy a víceletá gymnázia. Publikovala více než 100 článků a studií, je autorkou a spoluautorkou několika knih (podrobně o veškeré odborné práci viz www.historie.upol.cz - Jana Burešová).

Kontakt: jana.buresova@upol.cz

Mgr. et Mgr. Veronika Dulíková (nar. 1979 v Kyjově), vystudovala historii – muzeologii na FPF Slezské univerzity v Opavě a egyptologii – dějiny a kulturu islámských zemí na FF Univerzity Karlovy v Praze. Pracuje v Českém egyptologickém ústavu FF UK se sídlem v Praze a Káhiře, v současné době je doktorandkou tamtéž. Účastní se archeologických expedic v Abúsíru (česká archeologická koncese v Egyptě). Zabývá se dějinami, materiální kulturou, společností a administrativou Staré říše (2700–2180 př. n. l.). Je redaktorkou *Pražských egyptologických studií* (PES).

Kontakt: veronika.dulikova@ff.cuni.cz

PhDr. Marian Hochel, Ph.D. (nar. 1982 v Uherském Hradišti), vystudoval historii a estetiku na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Doktorské studium se zaměřením na obecné dějiny novodobé absolvoval na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V roce 2011 obhájil dizertační práci na téma formování empírového stylu coby umění ve službách reprezentace, propagandy a kultu Napoleona Bonaparta v období konzulátu a I. císařství ve Francii. Od roku 2011 působí v Národním památkovém ústavu a od roku 2013 je odborným asistentem v Ústavu historických věd FPF na Slezské univerzitě v Opavě. Zabývá se kulturními dějinami 18.

a 19. století, své publikační aktivity zaměřuje především na témata z období Francouzské revoluce, napoleonské a ponapoleonské Evropy, dále dějiny sběratelství, muzejnictví a památkové péče.

Kontakt: marian.hochel@fpf.slu.cz

Mgr. Jana Janišová, Ph.D. (nar. 1978), vystudovala historii a českou filologii na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, titul Ph.D. získala na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (2006). Od roku 2004 působí jako odborná asistentka na Katedře teorie práva a právních dějin PrF Univerzity Palackého v Olomouci. Odborně se zabývá právními dějinami pozdního středověku a raného novověku, především zemským právem a kritickými edicemi právněhistorických pramenů.

Kontakt: janisovajana@seznam.cz

Mgr. Petr Jiráček (nar. 1985 v Praze), vystudoval Evropská kulturní studia na Západočeské univerzitě v Plzni (ZČU). V současné době je prezenčním doktorandem oboru Teorie a dějiny vědy a techniky. Svoji diplomovou práci orientoval na téma antické tragédie, podrobněji se zabýval zejména Aischylovou tragédií *Připoutaný Prométhéus*. Publikoval kapitolu v kolektivní monografii *Platonica Pilonica II* (O svádění, duši a věcech, které je třeba mít). Autor se předně zabývá myšlením Friedricha Nietzscheho a studiem antické filosofie a kultury, zejména myšlenkového odkazu Platóna, Aristotela a tragických básníků. Svoji disertaci orientuje na téma vztahu Nietzscheho myšlení k vědě.

Kontakt: pjirak@students.zcu.cz

Prof. PhDr. Zdeněk Jiráček, CSc. (nar. 1957 v Trutnově), vystudoval odbornou historii na Univerzitě Palackého. Od roku 1981 pracoval ve Slezském ústavu ČSAV v Opavě, od r. 1990 působí na Slezské univerzitě v Opavě, kde zastával řadu akademických funkcí – proděkan, děkan, rektor. Do února 2011 byl děkanem FPF SU v Opavě, od listopadu 2010 je též primátorem Statutárního města Opavy. Specializuje se na nejnovější dějiny české, československé a střeoevropské, na problematiku česko-polských styků, dějin Slezska a na problematiku hospodářských dějin. Je autorem či spoluautorem několika monografií, více než 150 studií, mnoha populačních článků, spolupracuje s televizí, rozhlasem a tiskem. Člen mnoha vědeckých rad (včetně VR AV ČR) doma i v zahraničí, redakčních rad, odborných komisí a výborů, místopředseda Národního komitétu historiků atd. (detailní informace na www/slu.cz). Působil na mnoha domácích i zahraničních univerzitách.

Kontakt: zdenek.jirasek@fpf.slu.cz

Ing. Pavel Jiráček (nar. 1961 v Trutnově), vystudoval Fakultu strojního inženýrství ČVUT v Praze. Nyní pracuje jako konzultant v oblasti ochrany a využívání kulturního dědictví a jako výzkumný pracovník Národního památkového ústavu. V letech 1991–2006 pracoval na ministerstvu kultury, 1999–2006 jako ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí. V letech 2001–2007 předseda Mezinárodního výboru pro bezpečnost muzeí v rámci ICOM (Mezinárodní rady muzeí), 2002–2012 předseda Komise pro bezpečnost muzeí Asociace muzeí a galerií ČR, Předseda Rady

Centra pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války při ÚSD AV ČR v.v.i. (2006–2009). Přednáší doma i v zahraničí, zejména o ochraně kulturního dědictví a otázkách jeho restitucí. Jeho konzultační práce zahrnuje významné kulturní instituce (pro oblast ochrany muzejního fondu např. Národní galerie v Praze, Národní muzeum umění v Oslo, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Kapitula sv. Víta v Praze, Památník Tereziín, budhistický komplex Gandan v mongolském Ulánbátaru, Národní muzeum, Moravské zemské muzeum, Západočeská galerie v Plzni, Technické muzeum v Brně). Vybrané knižní práce (autor nebo spoluautor): *Handbook on Emergency Procedure* (Henan Museum China, 2012), *Manuál bezpečnosti sbírek* (NG v Praze, 2011), *Running a Museum* (ICOM, 21004), *Příručka muzejníková 1* (AMG ČR, ICOM ČR, Moravské zemské muzeum, MK ČR 2002), *Příručkakak požární ochraně kulturních institucí* (ICOM, MZM 1999), *Zásady ochrany muzeí a kulturních institucí* (AMG ČR, ČV ICOM 1998).

Kontakt: pavel.jirasek@culturetech.cz

Doc. PhDr. Jiří Knapík, Ph.D. (nar. 1975 v Opavě) vystudoval historii na FPF Slezské univerzity v Opavě. Je vedoucím Ústavu historických věd FPF SU, na němž působí od září 2000. Zabývá se kulturní politikou v Československu po roce 1945 a společenskými aspekty volného času v 50. a 60. letech 20. století, věnuje se také dějinám Českého Slezska ve 20. století. Je autorem řady knižních prací, např. dvousvazkového *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948–1967* (Praha, Academia 2011; s M. Francem a kol.), který získal v dubnu 2012 prestižní ocenění MAGNESIA LITERA v kategorii Literatura faktu a Kniha roku 2011 Nakladatelství Academia. Naposledy publikoval s M. Francem knihu *Volný čas v českých zemích 1957–1967* (Praha, Academia 2013). Je členem oborových rad doktorského studia na FPF SU a FSV UK, Vědeckých rad FPF SU a FSV UK, členem redakčních rad časopisů *Soudobé dějiny*, *Slezský sborník*, *Kuděj*, *Marginalia Historica*, *Dvacáté století*. Působí také v panelu pro dějiny 19. a 20. století Grantové agentury ČR.

Kontakt: jiri.knapik@fpf.slu.cz

PhDr. Ivan Murin, PhD., vystudoval etnologii na univerzitě v Nitře. V doktorském programu na Komenského univerzitě v Bratislavě pokračoval ve studiu kulturní antropologie se zaměřením na výzkum sociální a kontaktní komunikace. Hermeneutické analýzy terénních průzkumů zkoumá v počítačovém rozhraní jako podporovaný řešitel vývoje software - ATLAS.ti Scientific Software Development. Od roku 2005 je externím přednášejícím na UK v Praze, Fakultě humanitních studií, kde se snaží zkoumat poznatkové přesahy humánní etologie a sociokulturní antropologie. Tyto poznatky uplatňuje hlavně v pozorovatelské úloze pracovníka terénních výzkumů, kde klade důraz na uplatňování metodologické postupnosti: terénní výzkum – analýza – interpretace. Od roku 2010 je členem Správní rady Joint Programm Initiative - společného programování vědeckých projektů v oblasti kulturního dědictví a globálních změn.

Kontakt: Ivan.Murin@umb.sk

Doc. PhDr. Andrea Pokludová, Ph.D. (nar. 1975 v Ostravě), vystudovala historii na FF Ostravské univerzity (2002 Ph.D., 2011 PhDr.). Od roku 2011 členkou Katedry dějin umění a kulturního dědictví na FF OU v Ostravě. Zabývá se především rolí a funkcí středních vrstev občanské společnosti v urbánních dějinách druhé poloviny 19. a počátku 20. století. Autorka monografií *Formování inteligence na Moravě a ve Slezsku 1857–1910* (Opava 2008) a *Obecní rada Opavy 1850–1912. Komunální samospráva zemského hlavního města a její reprezentanti*. (Opava 2007); spoluautorka prací *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850–1914. Díl II., svazek I. Muži z radnice*. (Ostrava 2008) a *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850–1914. Díl II., svazek 2. Budování infrastruktury*. (Ostrava 2009).

Kontakt: andrea.pokludova@osu.cz

Ing. Jana Stuchlíková (nar. 1971) je pedagogickým pracovníkem Ústavu lázeňství, gastronomie a turismu Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Orientuje se na problematiku cestovního ruchu a hotelnictví, jehož historií se zabývá i ve své dizertační práci.

Kontakt: jana.stuchlikova@fpf.slu.cz

Doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D. (nar. 1970 v Opavě), vystudoval teorii a dějiny umění na FF Univerzity Palackého (zde 2000 PhDr., 2006 Ph.D.), od roku 1997 je odborným asistentem Ústavu historických věd FPF Slezské univerzity v Opavě. Zabývá se uměleckou kulturou Moravy a Slezska v 19. a na počátku 20. století, dějinami moderní architektury, památkové péče a historiografií dějin umění. Autor výstav ve Slezském zemském muzeu v Opavě a Domě umění města Opavy. Je autorem knih *Klasicistní architektura Opavy let 1780–1850* (Opava 2003) a *Koliba* (Opava 2004), *Edmund Wilhelm Braun* (Opava 2008) a spoluautorem knihy *Opava – Vídeň. Měšťanská kultura 19. století mezi periferií a centrem* (Opava 2011).

Kontakt: pavel.sopak@fpf.slu.cz

Prof. PhDr. Miloš Trapl, CSc. (nar. 1935 v Hustopečích), vystudoval na Univerzitě Palackého v Olomouci historii a českou filologii. Po studiích pracoval na archivní správě Olomouckého kraje a jako odborný pracovník Vlastivědného muzea v Olomouci. Od roku 1964 pracuje na katedře historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (jako odborný asistent, docent a od roku 1997 jako profesor). Ve vysokoškolské výuce se zaměřuje na české a československé dějiny 20. století, muzejnictví a archivnictví. Ve vědeckovýzkumné oblasti se věnuje především politickým dějinám první Československé republiky, českému politickému katolicismu, regionálními dějinám a dějinám československého exilu ve 20. století. Celkem publikoval asi 500 prací (monografie, studie a články a časopisech). Výrazný podíl měl na zpracování 17 svazků Historického místopisu Moravy a Slezska, dějin Moravy, napsal dějiny řady měst a obcí, nejnověji se spoluautorsky podílel na dějinách Olomouce, Hustopečí a Uničova.

Kontakt: milos.trapl@upol.cz

Doc. Ing. Miloš Zapletal, Dr. (nar. 1958 v Opavě), je docentem enviromentalistiky na Oddělení památkové péče a muzeologie Ústavu historických věd Slezské univerzity v Opavě. Přednáší aplikovanou muzeologii, ochranu životního prostředí, ochranu přírodního dědictví. Zabývá se ochranou životního prostředí, ochranou přírodního a kulturního dědictví, metodami stanovení atmosférických polutantů a jejich působením na přírodní ekosystémy, materiály kulturních a historických památek, lidské zdraví, ekosystémovými službami a trvale udržitelným rozvojem životního prostředí. Je autorem knihy *Atmosférická depozice acidifikačních činitelů na území České republiky* a knihy *Atmosférická depozice síry a dusíku na území České republiky*, spoluautorem knihy *Hodnocení funkcí a služeb ekosystémů České republiky* a knihy *Modelování růstových podmínek lesů v České republice*. Publikoval přibližně stovku původních vědeckých prací.

Kontakt: milos.zapletal@ekotoxa.cz (Tato emailová adresa je chráněna před spamboty, abyste ji viděli, povolte JavaScript)